

טיוטת-חוק לתיקון פקודת מס הכנסה (הגדלת נקודות זיכוי להורים) (הוראת שעה).

התשע"ז-2017 – הסמכת ועדת השרים לענייני חקיקה

הצעת להחלטה

מ ח ל י ט י ם :

א. לאשר עקרונית את טיוטת-חוק לתיקון פקודת מס הכנסה (הגדלת נקודות זיכוי להורים) (הוראת שעה), התשע"ז-2017, המצ"ב.

ב. להסמיך את ועדת השרים לענייני חקיקה לאשר, על דעת הממשלה, את נוסחה הסופי של הצעת החוק שתוגש לכנסת בנוסח אשר יוגש לאישורה לאחר בחינת הערות הציבור שהתקבלו לגביה. ככל שיוכנסו בטיוטת החוק שינויים מהותיים לעומת הנוסח שאישרה הממשלה, תובא טיוטת החוק המתוקנת לאישור הממשלה.

ג. בהתאם לסעיף 81(ג) לתקנון הכנסת, לבקש מוועדת הכנסת להקדים את הדיון בהצעת החוק בקריאה ראשונה.

ד. בהתאם לסעיף 88(ב) לתקנון הכנסת, לבקש מוועדת הכנסת להתיר את הקריאה השנייה על הצעת החוק ביום הנחתה על שולחן הכנסת.

דברי הסבר

רקע כללי

לאור נתוני הרבעון הראשון של שנת 2017 שהסתיים עם עודפי גביית מסים של 1.6 מיליארד שקלים לעומת התחזית שהונחה בעת בניית התקציב, רובו בגין הכנסת בעלת אופי חד-פעמי, ולאור תחזית הצמיחה המעודכנת של הכלכלן הראשי במשרד האוצר שלפיה צפוי גידול בהכנסות המדינה בשנות המס האמורות, מוצע להגדיל את נקודות הזיכוי הניתנות להורים, כנגד הכנסתם מיגיעה אישית, זאת על מנת להגדיל את ההכנסה הפנויה בקרב משפחות המצויות במעגל העבודה.

בסעיף 66(ג)(4) לפקודת מס הכנסה (נוסח חדש) התשכ"א-1961 (להלן "הפקודה") נקבע כי לאישה נשואה ניתנות נקודות זיכוי בגין כל אחד מילדיה, כלהלן:

- א. חצי נקודת זיכוי בשנת לידת הילד ובשנת בגרותו (השנה שבה מלאו לילד 18 שנים).
- ב. נקודת זיכוי אחת החל מהשנה שלאחר שנת לידתו ועד השנה שקדמה לשנת בגרותו.
- ג. נקודת זיכוי נוספת החל בשנת המס שלאחר שנת לידתו ועד לשנת המס שבה מלאו לו חמש שנים.

מתווה זהה למתן נקודות זיכוי נקבע בסעיף 40(ב)(1) לפקודה, לגבי הורה במשפחה חד-הורית, אשר היו לו ילדים שכלכלתם הייתה עליו.

מוצע להגדיל את נקודות הזיכוי הניתנות לאישה לפי סעיף 66(ג)(4) בגין ילדיה, כך שבשנת לידת הילד יינתנו לה 1.5 נקודות זיכוי (במקום חצי נקודת זיכוי הניתנת כיום) ובמהלך התקופה החל בשנת המס שלאחר שנת לידתו של הילד ועד לשנת המס שבה מלאו לילד חמש שנים יינתנו לאישה 1.5 נקודות זיכוי נוספות (במקום נקודת זיכוי נוספת הניתנת כיום), כלומר סך כל נקודות הזיכוי הניתנות לאישה החל מהשנה שלאחר שנת הלידה ועד השנה שבה מלאו לילד חמש שנים יוגדל מ 2 נקודות זיכוי ל 2.5 נקודות זיכוי בגין כל אחד מילדיה.

במקביל מוצע להגדיל באופן זהה את נקודות הזיכוי הניתנות להורה במשפחה חד-הורית, אשר היו לו ילדים שכלכלתם הייתה עליו.

בסעיף 66(ג)(5) לפקודה נקבע כי לגבר נשוי יינתנו נקודות זיכוי בגין כל אחד מילדיו כדלקמן:

- א. נקודת זיכוי אחת בשנת לידתו של הילד ובשנה שבה מלאו לילד שלוש שנים.
- ב. שתי נקודות זיכוי בשנת המס שלאחר שנת לידתו של הילד ובשנת המס שאחריה.

מתווה זהה למתן נקודות זיכוי נקבע בסעיף 40(ב)(1א) לפקודה, לגבי אב במשפחה חד-הורית, אשר היו לו ילדים שכלכלתם לא הייתה עליו.

מוצע להגדיל את נקודות הזיכוי לגבר נשוי, בגין ילדיו, כך שבשנת לידת הילד יינתנו לו 1.5 נקודות זיכוי בגין כל אחד מילדיו (במקום נקודת זיכוי אחת הניתנת כיום), ובמהלך התקופה החל בשנת המס שלאחר שנת לידתו של הילד ועד לשנת המס שבה מלאו לילד חמש שנים יינתנו לו 2.5 נקודות זיכוי בגין כל אחד מילדיו (במקום שתי נקודות זיכוי הניתנות

כיום לשנתיים בלבד – בשנה שלאחר שנת לידתו של הילד ובשנה שאחריה). במקביל מוצע להגדיל באופן זהה את נקודות הזיכוי הניתנות לאב במשפחה חד-הורית, אשר היו לו ילדים שכלכלתם לא הייתה עליו.

המועד לקבלת הערות לתזכיר החוק לעניין זה, שהופץ ב-20 באפריל 2017, הוא עד 3 במאי 2017, אולם בשל הרצון לקדם את הליכי החקיקה וכדי שניתן יהיה להעניק במהרה את הטבות המס המוצעות לעובדים שהם הורים לילדים קטנים, מוצע להסמיך את ועדת השרים לענייני חקיקה ואכיפת החוק לדון על דעת הממשלה בטיטוט החוק ולהנחות את שר האוצר להניח את הצעת החוק בהקדם על שולחן הכנסת, אך לקבוע כי אם יתקבלו הערות לתזכיר החוק שיגרמו לשינוי מהותי בטיטוט החוק, תובא טיטוט החוק ובה השינויים האמורים לאישור הממשלה.

נתונים כלכליים וההשפעה על משק המדינה

צפוי עידוד לעובדים שהם הורים לילדים קטנים. הפסד ההכנסות ממסים מוערך בכ- 1.7 מיליארד ש"ח בשנה. נוכח העובדה שמדובר בהוראת שעה לשנים 2017 ו-2018, שלגביהן קיים תקציב מאושר, סעיף 40 א' לחוק יסודות התקציב, התשמ"ה-1985 אינו חל בהקשר זה.

תקציב

תינתן הטבה לעובדים שהם הורים לילדים קטנים.

השפעת ההצעה על מצבת כח האדם

אין.

עמדת שרים אחרים שההצעה נוגעת לתחום סמכותם

המשנה ליועמ"ש לממשלה (כלכלי-פיסקלי) אישר את טיטוט החוק. לא התקבלה עמדת שרים אחרים.

החלטות קודמות של הממשלה בנושא

אין.

עמדת היועץ המשפטי של המשרד יוזם ההצעה

חוות דעת משפטית מצ"ב.

סיווגים

סיווג ראשי: 07 חקיקה ממשלתית
תחום פעולה עיקרי: 02 חברה וכלכלה

מוגש על ידי שר האוצר

ד' באייר התשע"ז
30 באפריל 2017

חוות דעת משפטית הנלווית להצעת החלטה לממשלה

נושא הצעת ההחלטה:

חוק לתיקון פקודת מס הכנסה (תיקון מס' והוראת שעה) התשע"ז 2017

תמצית ההצעה בהתייחס להיבטי המשפטיים:

מוצע להגדיל את מספר נקודות הזיכוי שיינתנו לעובדים שהם הורים לילדים קטנים, רטרואקטיבית החל מ-1.1.2017. כיוון שמדובר בהטבת מס אין מניעה לקביעה רטרואקטיבית. זמן התגובה שניתן למתן הערות לתזכיר החוק שהופץ לעניין זה הוא עד 3 במאי 2017. לכן, מוצע מחד לקבוע כי החלטת ועדת השרים תהיה על דעת הממשלה, אך מאידך לקבוע כי אם יהיה שינוי מחותי בעניין זה, לאחר קבלת הערות מהציבור, תובא טיוטת החוק לאישור הממשלה.

קשיים משפטיים, ככל שישנם, ודרכי פתרונם:

אין קשיים משפטיים שכן מדובר, כאמור, בהטבת מס רטרואקטיבית ומובטחת התייחסות להערות הציבור.

עמדת היועצים המשפטיים של משרדים אחרים שהצעת ההחלטה נוגעת להם:

הצעת ההחלטה אינה נוגעת למשרדים אחרים.

עמדת היועץ המשפטי של המשרד שהשר העומד בראשו מגיש את ההצעה:

היועצת המשפטית למנהל הכנסות המדינה תומכת בהחלטה.

תפקיד

שם

היועצת המשפטית למינהל הכנסות המדינה

טליה דולן-גדיש, עו"ד

טיוטת חוק לתיקון פקודת מס הכנסה (הגדלת נקודות זיכוי להורים) (הוראת שעה), התשע"ז-2017

א. שם החוק המוצע

חוק לתיקון פקודת מס הכנסה (הגדלת נקודות זיכוי להורים) (הוראת שעה), התשע"ז-2017.

ב. מטרת החוק המוצע ועיקריו

לאור נתוני הרבעון הראשון של שנת 2017 שהסתיים עם עודפי גביית מסים של 1.6 מיליארד שקלים לעומת התחזית שהונחה בעת בניית התקציב, רובו בשל הכנסה בעלת אופי חד-פעמי, ולאור תחזית הצמיחה המעודכנת של הכלכלן הראשי במשרד האוצר שלפיה צפוי גידול בהכנסות המדינה בשנות המס האמורות, מוצע להגדיל את נקודות הזיכוי הניתנות להורים, כנגד הכנסתם מיגיעה אישית, זאת על מנת להגדיל את ההכנסה הפנויה בקרב משפחות המצויות במעגל העבודה.

בסעיף 66(ג)(4) לפקודת מס הכנסה (נוסח חדש) התשכ"א-1961 (להלן "הפקודה") נקבע כי לאישה נשואה ניתנות נקודות זיכוי בגין כל אחד מילדיה, כלהלן:

- א. חצי נקודת זיכוי בשנת לידת הילד ובשנת בגרותו (השנה שבה מלאו לילד 18 שנים).
 - ב. נקודת זיכוי אחת החל מהשנה שלאחר שנת לידתו ועד השנה שקדמה לשנת בגרותו.
 - ג. נקודת זיכוי נוספת החל בשנת המס שלאחר שנת לידתו ועד לשנת המס שבה מלאו לו חמש שנים.
- מתווה זהה למתן נקודות זיכוי נקבע בסעיף 40(ב)(1) לפקודה, לגבי הורה במשפחה חד-הורית, אשר היו לו ילדים שכלכלתם הייתה עליו.

מוצע להגדיל את נקודות הזיכוי הניתנות לאישה לפי סעיף 66(ג)(4) בגין ילדיה, כך שבשנת לידת הילד יינתנו לה 1.5 נקודות זיכוי (במקום חצי נקודת זיכוי הניתנת כיום) ובמהלך התקופה החל בשנת המס שלאחר שנת לידתו של הילד ועד לשנת המס שבה מלאו לילד חמש שנים יינתנו לאישה 1.5 נקודות זיכוי נוספות (במקום נקודת זיכוי נוספת הניתנת כיום), כלומר סך כל נקודות הזיכוי הניתנות לאישה החל מהשנה שלאחר שנת הלידה ועד השנה שבה מלאו לילד חמש שנים יוגדל מ 2 נקודות זיכוי ל 2.5 נקודות זיכוי בגין כל אחד מילדיה.

במקביל מוצע להגדיל באופן זהה את נקודות הזיכוי הניתנות להורה במשפחה חד-הורית, אשר היו לו ילדים שכלכלתם הייתה עליו.

בסעיף 66(ג)(5) לפקודה נקבע כי לגבר נשוי יינתנו נקודות זיכוי בגין כל אחד מילדיו כדלקמן:

- א. נקודת זיכוי אחת בשנת לידתו של הילד ובשנה שבה מלאו לילד שלוש שנים.
- ב. שתי נקודות זיכוי בשנת המס שלאחר שנת לידתו של הילד ובשנת המס שאחריה.

מתווה זהה למתן נקודות זיכוי נקבע בסעיף 40(ב1)א לפקודה, לגבי אב במשפחה חד-הורית, אשר היו לו ילדים שכלכלתם לא הייתה עליו.

מוצע להגדיל את נקודות הזיכוי לגבר נשוי, בגין ילדיו, כך שבשנת לידת הילד יינתנו לו 1.5 נקודות זיכוי בגין כל אחד מילדיו (במקום נקודת זיכוי אחת הניתנת כיום), ובמהלך התקופה החל בשנת המס שלאחר שנת לידתו של הילד ועד לשנת המס שבה מלאו לילד חמש שנים יינתנו לו 2.5 נקודות זיכוי בגין כל אחד מילדיו (במקום שתי נקודות זיכוי הניתנות כיום לשנתיים בלבד – בשנה שלאחר שנת לידתו של הילד ובשנה שאחריה).

במקביל מוצע להגדיל באופן זהה את נקודות הזיכוי הניתנות לאב במשפחה חד-הורית, אשר היו לו ילדים שכלכלתם לא הייתה עליו.

ג. השפעת החוק המוצע על תקציב המדינה והיבטים מנהליים נוספים

הפסד הכנסות מוערך בכ- 1.7 מיליארד ש"ח. נוכח העובדה שמדובר בהוראת שעה לשנים 2017 ו-2018, שלגביהן קיים תקציב מאושר, סעיף 40 א' לחוק יסודות התקציב, התשמ"ה-1985 אינו חל בהקשר זה.

ד. השפעת החוק המוצע על החוק הקיים

תיקון פקודת מס הכנסה;

ה. המשנה ליוה"מ לממשלה (כלכלי-פיסקלי) אישר את טיוטת החוק.

ו. הממונה על התקציבים במשרד האוצר אישר את טיוטת החוק.

ז. להלן נוסח החוק המוצע:

הצעת חוק מס הכנסה (הגדלת נקודות זיכוי להורים)(הוראת שעה), התשע"ז-2017

הגדלת נקודות זיכוי להורים -	1. בתקופה שמיום ג' בטבת התשע"ז (1 בינואר 2017) עד יום כ"ג בטבת התשע"ט (31 בדצמבר 2018), יקראו את פקודת מס הכנסה ¹ , לגבי הכנסה שהופקה הוראת שעה
	בתקופה האמורה, כך:

(1) בסעיף 40(ב)-

¹ דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 6, עמ' 120; ס"ח התשע"ז, עמ' 274.

(א) בפסקה (1), במקום " $1/2$ נקודות זיכוי בשל כל ילד, בשנת לידתו ובשנת בגרותו" יקראו " $1\frac{1}{2}$ נקודות זיכוי בשל כל ילד, בשנת לידתו, ו- $1/2$ נקודות זיכוי בשל כל ילד בשנת בגרותו" ובמקום "שתי נקודות זיכוי בשל כל ילד החל בשנת המס שלאחר שנת לידתו ועד לשנת המס שבה מלאו לו חמש שנים" יקראו " $2\frac{1}{2}$ נקודות זיכוי בשל כל ילד החל בשנת המס שלאחר שנת לידתו ועד לשנת המס שבה מלאו לו חמש שנים ;

(ב) בפסקה (1א)-

(1) בפסקת משנה (א), במקום האמור בה יקראו :

" $1\frac{1}{2}$ נקודות זיכוי בשנת לידתו של הפעוט ;

(2) בפסקת משנה (ב), במקום האמור בה יקראו :

" $2\frac{1}{2}$ נקודות זיכוי, החל בשנת המס שלאחר שנת לידתו של הפעוט ועד לשנת המס שבה מלאו לו חמש שנים".

(ג) בפסקה (3), בהגדרה "פעוט" במקום "ארבע שנים" יבוא "שש שנים".

(2) בסעיף 66(ג) לפקודה-

(א) בפסקה (4)-

(1) בפסקת משנה (א), במקום האמור בה יקראו :

" $1\frac{1}{2}$ נקודות זיכוי בעד כל אחד מילדיה בשנת לידתו, ו- $1/2$ נקודות זיכוי בעד כל אחד מילדיה בשנת בגרותו ;

(2) בפסקת משנה (ג), במקום "נקודות זיכוי נוספת" יבוא " $1\frac{1}{2}$ נקודות זיכוי נוספות".

(ב) בפסקה (5) -

(א) בפסקת משנה (א), במקום האמור בה יקראו :

" $1\frac{1}{2}$ נקודות זיכוי בשנת לידתו של הפעוט ;

(ב) בפסקת משנה (ב), במקום האמור בה יבוא :

"2 1/2 נקודות זיכוי, החל בשנת המס שלאחר שנת
לידתו של הפעוט ועד לשנת המס שבה מלאו לו
חמש שנים".

2. תחילתו של חוק זה ביום ג' בטבת התשע"ז (1 בינואר 2017).

תחילה